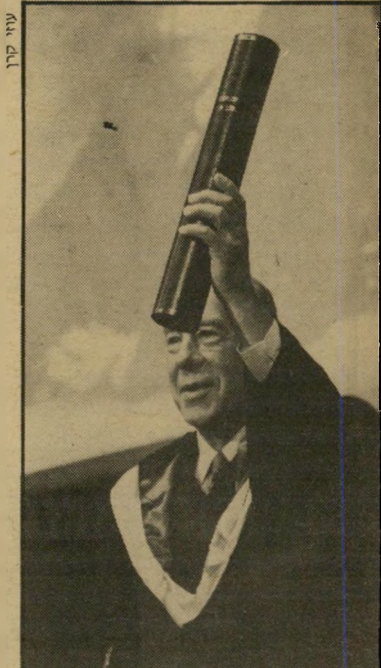

העם

בין אידה לאיוואן

מה הקשר בין אידה נודל, צ'יצ'ולניה, איוואן דמיאניוק וברכה מודעי?

גם בימי שכינת התיקשורת הממלכתית, זוקק עמיישראל לסנסציה הש' בועית שלו. התלות כסס לא נשברה.

שר-החץ שולץ מישיחקהפוקר בוטל

כמשך כמה ימים התמלא החלל על יד הפסטיבל של אידה נודל. אולם הוא נרגע במהרה. שום סנסציה מקומית לא נראתה במפק. אנשי התיקשורת היו מיואשים, ונאלצו להקדיש את הכות' רות הראשיות לאיש משעמם כמו ג'ורג' שולץ, שטייל במרחב ללא תכלית.

לתוך החלל הזה התפרצה הצי' צ'ולניה. הסקנדליסטית האיטלקית עי' ררה בתיקשורת הישראלית התלהבות שהגיעה כמעט. אנשי התיקשורת היו אידה. במשך ימים ויליות עמדה ההוני גריההאיטלקיה, בעלת השד החשוף, במרכז הריווחים (ראה עמודים 37-39). הוגשה נגדה קובלנה פלילית, ומנכ"ל מישרדהפנים טרח לאסור את הופע' תה.

ביום שבו נסעה סוף-סוף הצי' צ'ולניה הביתה, יכלה המדינה לחזור לשיגרה: מי שפס איוואן דמיאניוק התחרש. מי שרצה יכול היה לשבת במשך שעות מידי יום מול מכשירי הטלוויזיה, ולעקוב אחרי כל מילה במישפט, שבו הוסיף השופט רב לוי'ן לדרות כסניגור יורם שפטל.

מסורבת עליה אמציה, מלכת-פרורנו עותמצה, חשוד בפשעימילחמה — אין שום קשר בין אחד לשני. עולם ומלואו מפריד בין זה לזה. אך בעולם התיקשורת המודרנית, לכולם תכונה משותפת: הם מספקים את הצורך הביילתי-נלאה בסנסציות.

אחת הרמויות שנחשפו השבוע הי' תה ברכה מודעי, אמו של השר-כלי' תיק. יצחק מודעי הוכיר אותה בשיבת הממשלה. כבואו למחות על שבתת השידור (ראה עמוד 7) הוא הביא כדוגמה את אמו, קשישה הזקוקה לטל-וויזיה לשם בידור.

מדבריו השתמע כי בעידן המודרני חובה על הממשלה לברר את אורחיה.

על תיאוריה חברתית חדשה זו אפשר להתווכח. אך אין ספק כי ברכה מודעי, ומאות אלפי אורחים כמוה, זקוקים לסנסציה שבוועית כדי למצוא טעם בחייהם.

מדיניות

המניות של שמיר

שולץ רצה להניח את האסימון הישראלי על העולחן במוסקוה. אולם המישחק התבטל

מפולת המניות העולמית, שנמשכה השבוע במלוא עוצה, נובעת ממפולת התקציב של ארצות-הברית (ראה הנ' דון). היא עירערה את מעמדו של הנשיא רונלד רגן, האחראי לכך. הדבר נרשם לא רק בבורסת-המניות, אלא גם בבורסה הפוליטית.

הראשון שהסיק מכך מסקנה היה מיכאיל גורבאצ'וב. הוא היה אמור לבוא לפגישת-פיסגה עם רגן בארצות-הברית. השבוע סירב לעשות זאת, והעמיד נגאי מקום: שארצות-הברית תסכים למעשה לביטול תוכנית מילי-חמת הכוכבים.

רגן זקוק לפיסגה. שנה לפני תום תקופת-כהונתו השניה והאחרונה בי' בית-הלבן, הוא עתיר-בישלונו. הוא איבד את השליטה בקונגרס. מדיניות-החוץ שלו נכשלה לכל אורך החיות. עכשיו התמוטט גם המשק. פגישת-פיסגה זוהרת היתה עשויה להרים את קרנו, לעורר את הרושם שהוא עדיין מנהיג חשוב ופעיל. זה שווה לו הרבה. גורבאצ'וב יודע זאת, ועל כן העלה את המחיר. לא עוד טעם הסכם לחיסול הטילים הגרעיניים הבינוניים, אלא גם ויתור על מילחמת-החלל.

יש בכך פאראדוקס מסויים. ברית-המועצות רוצה לבטל את ההתחרות הצבאית בחלל, מפני שהמשק הסובייטי הכולש אינו יכול לעמוד בהוצאה הא' דירה הכרוכה בכך. אולם המאורעות האחרונים הוכיחו שגם המשק האמ' ריקאי אינו מסוגל עוד לשאת בהוצאה הביטחונית העצומה. היה כדאי גם לרגן לוותר עליה. אולם אין הוא מסוגל לעשות זאת, מבלי להכריז על פשיטת-רגל פוליטית ורעיונית.

מוכרים בלבד. אחד שיצא נשכר מהתפתחות זו היה יצחק שמיר. ערב נסיעתו למוסקוה בא ג'ורג' שולץ, שרהחוז של רגן, לירושלים. הוא רצה לשכנע את שמיר להסכים להשתתפות סובייטית בתהליך-השלום בכרמל.

זה היה אסימון ששולץ רצה להניח על השולחן במוסקוה, במישחק-הפוקר הגלובלי. מכיוון שהמישחק התבטל, לא היה צורך באסימון. יחד עם מניות-הבורסה ירדו, על כן, גם מניות הוועידה הבינלאומית של שימעון פרס. אין קונים. "מוכרים בל' כד'.

הממשלה

אנטי-ז'בוטינסקי

האם קשור או לא קשור מישה ארנס במיסמך הבוגד ברעיונות מורו ודבוב?

אחד המיסמכים המזוהים ביותר פורסם השבוע. תוכנו: הצעות של חבר-הכנסת משה (מישה) ארנס ואחד מעוזריו לגבי האורחים הערביים בי' ישראל. עד להתפטרותו בגלל הכביא.

היה ארנס, כשר-כלייתיק, אחראי למיגור הערבי מטעם הממשלה. הפירסום היה סנסציוני. אך שעות מעטות לאחר-מכן התייצב ארנס בי' תוכנית ערב חדש של הטלוויזיה (הד' חינוכית), כשהוא מוועזע ונרגז, והכחיש את הכל. המיסמך אינו שלו. כל מה שנאמר בו אינו תואם את ריעותיו. מישהו אחר הכין אותו.

זה היה מוזר. ההמשך היה מוזר עוד יותר. אף מילה אחת מן ההכחשה לא פורסמה למחרת היום בעיתונים. עיתונאים שניסו להתקשר עם ארנס נתקלו בקיר אטום. עוזריו הודיעו כי ארנס איננו, שהוא מסתובב באיזשהו מקום, שאי-אפשר להשיג אותו.

האם זה מיסמך של ארנס? האם היה קשור בו או באחד משלו? תוכנית ז'בוטינסקי. אם התגור בה של ארנס היתה מוזרה, הרי תוכן המיסמך היה מוזר עוד יותר. משולבים בו יסודות הסותרים זה את זה.

למשל: המיסמך קובע כי גוברת בקרב האורחים הערביים בישראל (להבדיל מתושבי השטחים הכבושים) הרישה לאוטונומיה. בכך רואה המיסמך סכנה גדולה.

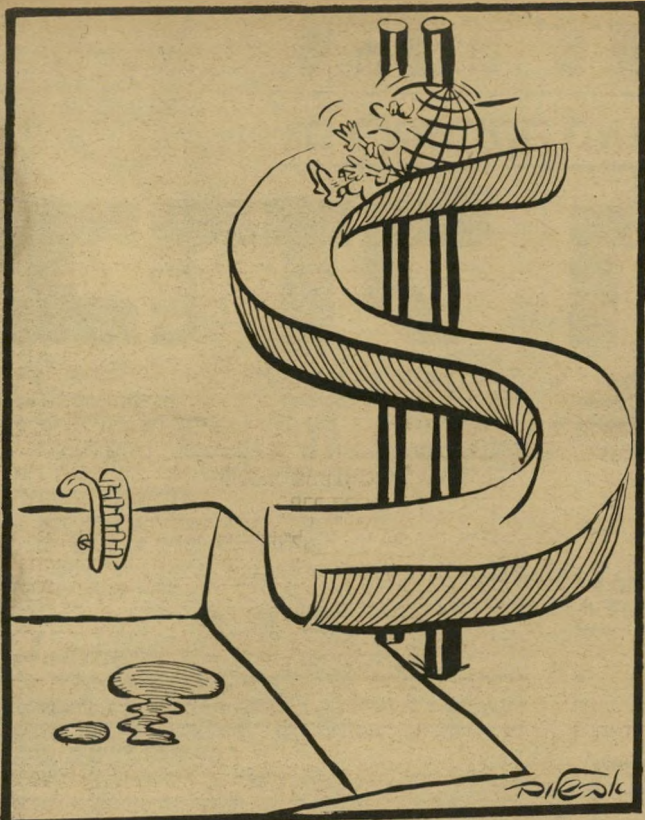
אולם מכל מנהיגי הליכוד, רווקא ארנס נחשב כתלמידו הנאמן של זאב ז'בוטינסקי. ואילו ז'בוטינסקי הוא האיש שקבע כי במדינה היהודית ייהנו הערבים מאוטונומיה מלאה.

גישה זו של ז'בוטינסקי לא היתה מקרית, או טכסית. היא נבעה מ' השקפת-עולם, שהתגבשה אצל ז'בוטינסקי מעוריו.

בראשית-המאה היה ז'בוטינסקי הד' רוח החיה בוועידה יהודית-רוסית, ש' התכנסה בעיר הליטנינגפורס, בירת המחוז הפיני של האימפריה הרוסית (כיום הליטניקי, בירת פינלנד). בוועידה זו ניסח ז'בוטינסקי הצעיר מצע מפורט לאוטונומיה. התוכנית נועדה ביחוד למיעוט היהודי ברוסיה, אך אמורה היתה לחול על כל עמיההמיעוט בממלכת-הצאר רחבת-הידידים. מאז דגל ז'בוטינסקי באוטונומיה לכל מיעוט לאומי, באשר הוא שם. ערב מותו ב'1940 כתב ספר בשם חזית המילחמה על עמיישראל. שנועד לשמש כמצע להקמת המדינה היהודית.

בתוכנית זו קבע ז'בוטינסקי כי הד' ערבים במדינת-ישראל ייהנו מאוטור' נומיה לאומית, שאת פרטיה קבע במרוייק. שום אורח ערבי בישראל אינו מעז אף לחלום כיום על או' טונומיה רחבה כזאת.

אחרי ביקורו של אנור אל-סאדאת בישראל, נטל מנחם בגין את תוכניתו זו של ז'בוטינסקי ועיצב על פיה את תוכנית-האוטונומיה, שאותה הציע לערבים בשטחים הכבושים, בתקופת-

איך ניתן במדינה דמוקרטית למנוע התארגנות ארצית של אורחים מכל סוג שהוא, על רקע לאומי, דתי, תרבותי או אחר? נרמז כי ניתן לעשות זאת עליידי זרועות-הביטחון.

אין המיסמך חושש מפני התארגנות חבלנית. הוא קובע שהיא "מיערית". החשש הוא רווקא מפני פעולה דמוקרטית ופוליטית.

מה ניתן לעשות? לצמצם את מיספר הסטודנטים הערביים הלומדים בגוש המזרחי, לאסור על ערבים לקבל כספים מח'ל, אלא אם יאושרו המקורות עליידי ממשלת-ישראל.

האמצעים האלה נועדו, כמובן, להבדיל בין האורחים הערביים והאורחים היהודיים, ששום הגבלה כזאת אינה מוטלת עליהם. משמע: מדיניות של הבדלה והפלייה לאומית.

"אמור כן לזקן". אולם גם בעניין זה אין המיסמך עיקבי. הוא מציע באותה הנשימה גם את ההיפך: ליצור שיויון ושילוב בין "אוכלוסיית המיעוטים" לאוכלוסיית הרוב היהודי, ולטפח אצל הערבים "הרגשת שייכות למדינה".

איך? כל ערבי בישראל נתקל בכל יום בעובדה שהוא אורח מסוג ב'. כל שוטר, כל איש-מג"ב, כל חייל, כל פקיד ממשלתי, כל נהג-אוטובוס, כמעט על עוברי-אורח, מתייחס אליו אוטומטית אחרת מכפי שהוא מתייחס לאזרח יהודי. אין מתכוונים מחברי-המיסמך לשנות זאת, כאשר הם מציעים להטיל על הערבים הגבלות חדשות?

כסופו של דבר מגיע המיסמך לאותן התרופות הישנות שנבדקו (ושנכשלו) בעבר: לנסות לקנות עסקנים ערביים לסכסך בין המוסלמים מהצד האחד והדרוויים, הנוצרים והי' בדוים מהצד האחר. אך המיסמך מודה כי הנוצרים והדרוויים הם במצב של ירידה, בעוד שהמוסלמים הם בעליה מתמרדת, עקב הריכוזי הטיבעי המוגבר שלהם. העיקרון: הפרד ומשול.

במיסגרת זו מוצע להחזיר את עקורי איקרית ובירעם, הנוצריים ל' כפריהם.

אם מישה ארנס קשור במיסמך, הוא תלמידו של דויד בן-גוריון, ולא של זאב ז'בוטינסקי. אין במיסמך שום מחשבה שלא נוסתה ונכשלה עוד בימי "הזקן". ארנס טען כי מכל רעיונות המיסמך, הוא מזדהה רק עם החזרת עקורי איקרית ובירעם. אך הימנעותו מלהסביר מה הקשר שלו למיסמך מעלה חשד כבד.

הביניים עד להסדרה-שלום. לפי תוכי ניתו של ז'בוטינסקי, היתה אוטונומיה זו צריכה להתגשם במדינה היהודית עצמה.

אולם מחברי המיסמך החדש רואים באוטונומיה זו סכנה גדולה.

1.2 מיליון ערבים. ברו"ח נאמר כי האורחים הערביים במדינת-ישראל מהווים כיום 17% מאוכלוסיית המדינה. בשנת 2000 הם יהיו 22% — 1,183,000, אורחים ערביים לעומת 4,126,000 אורחים יהודיים.

אוכלוסייה של 1.2 מיליון נפש אינה גורם שולי, שניתן להתעלם ממנו. כאשר קמה מדינת-ישראל, מנה ה' יישוב העברי 635 אלף איש בלבד — ציבור קטן אף מן הציבור הערבי בי' ישראל כיום. בשום מדינה דמוקרטית מערבית אין מיעוט כסדר-גודל כזה, שאין לו זכויות לאומיות נרחבות — שפה רשמית, מוסדות קהילתיים אר' ציים, ועוד.

מה מציע המיסמך לציבור זה?

מצע למנוע התארגנות ארצית של האורחים הערביים, לפעול לחיסול הגופים הארציים הקיימים (ועד הסטודנטים הערביים, ועד הרשויות המקומיות הערביות, ועד תלמידי בתי הספר התכוניים, הוועד לשמירה על הארמות, וכו').

ארנס עם ז'בוטינסקי ושמיר האם בן-גוריון עדיף?